

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 53/2024
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Γ΄
Συνεδρίαση της 22ας Απριλίου 2024

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Βασιλική Πανταζή, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Κωνσταντίνα Χριστοπούλου, Ευαγγελία Σκαλτσά, Βασίλειος Καραγεώργος, Μαρία Σπάσου, Παρασκευάς Χρυσοστομίδης, Παναγιώτης Δημόπουλος, Χρυσούλα Τσιαβού, Σπυρίδων Μαυρογιάννης, Μαρία-Λουίζα Μπακαλάκου, Κωνσταντίνα Νασοπούλου, Γεωργία Μπουρδάκου, Αλεξάνδρα Δημητρακοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Κωνσταντίνα Νασοπούλου, Νομική Σύμβουλος του Κράτους.

Αρ. Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/29026/522/15-03-2024 έγγραφο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών - Γενική Δ/ση Ενέργειας – Διεύθυνση Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται εάν: 1. η από 29.09.2023 τροποποιητική σύμβαση που προσκόμισε η εταιρεία με την επωνυμία «Ε. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» αποδεικνύει την απαιτούμενη από το άρθρο 161 του ν. 5037/2023 σύμβαση προμήθειας του κύριου παραγωγικού ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού της επένδυσης, έτσι ώστε η άδεια παραγωγής που κατέχει να διατηρηθεί σε ισχύ. 2. Σε αρνητική περίπτωση, εάν, κατά τις προβλέψεις του ίδιου άρθρου, η ανωτέρω εταιρεία, προκειμένου να μην απωλέσει την άδειά της, έχει τη δυνατότητα να προσκομίσει εγγυητική επιστολή.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Γ' Τμήμα) γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Ιστορικό

1. Με τη μεταβατική ρύθμιση του άρθρου 161 του ν. 5037/2023 υποχρεώθηκαν οι κάτοχοι αδειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με καύσιμο λιθάνθρακα, λιγνίτη, φυσικό αέριο ή πετρελαϊκά προϊόντα, στους οποίους έχει χορηγηθεί προσφορά σύνδεσης στο εθνικό σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας, να προσκομίσουν έως την 30ή Ιουνίου 2023 στον αρμόδιο Διαχειριστή εγγυητική επιστολή με διάρκεια ισχύος τουλάχιστον δύο (2) έτη ή σύμβαση προμήθειας του κύριου παραγωγικού ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού της επένδυσης, προκειμένου να διατηρηθούν σε ισχύ η Προσφορά Σύνδεσης και οι οικείες άδειες και εγκρίσεις του σταθμού. Στην δεύτερη περίπτωση, η αρμόδια για την αδειοδότηση αρχή χορηγεί Βεβαίωση εξαίρεσης προσκόμισης εγγυητικής επιστολής που κοινοποιείται στον αρμόδιο διαχειριστή.

2. Οι εταιρείες ηλεκτροπαραγωγής «Θ.Κ. Α.Ε.», «Η. Α. Α.Ε.», «Δ Α.Ε.» και «Μ. ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» προσκόμισαν τις κατά τα ανωτέρω απαιτούμενες συμβάσεις προμήθειας ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού των επενδύσεών τους και με αποφάσεις της Διεύθυνσης Ηλεκτρικής Ενέργειας της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών εξαιρέθηκαν από την υποχρέωση προσκόμισης εγγυητικής επιστολής. Αντιθέτως, η εταιρεία με την επωνυμία «Ε. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» προσκόμισε την από 23 Ιουνίου 2023 σύμβαση στην οποία ορίζεται ότι:

« 32.5 ΤΕΛΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ για ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΑΡΞΗΣ

32.5.1 Εάν η ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΑΡΞΗΣ στο πλαίσιο της ΣΥΜΒΑΣΗΣ δεν έχει εκδοθεί έως και την 31η Δεκεμβρίου 2023 («ΤΕΛΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ»), τότε οι ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ μπορούν αμοιβαία να συζητήσουν και να συμφωνήσουν να παρατείνουν την τελική ημερομηνία για την έκδοση της ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΑΡΞΗΣ.

32.5.2 Εάν η ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΑΡΞΗΣ στο πλαίσιο της ΣΥΜΒΑΣΗΣ δεν έχει εκδοθεί έως την ΤΕΛΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ και ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ δεν συμφωνούν στους όρους για μια μεταγενέστερη ΤΕΛΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ έως

και τη 15η Ιανουαρίου 2024, τότε η ΣΥΜΒΑΣΗ θα τερματιστεί αυτόματα χωρίς κόστος ή ευθύνη για κανένα ΜΕΡΟΣ, με ισχύ την αμέσως επόμενη ημέρα μετά τις 15 Ιανουαρίου 2024 ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ μπορούν να συμφωνήσουν γραπτώς, και ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ δια της παρούσας παραιτούνται από κάθε δικαίωμα αποζημίωσης του ενός από τον άλλο για οποιαδήποτε ζημία και αιτία σε σχέση με την εν λόγω αυτόματη λύση»

3. Η αρμόδια Διεύθυνση Ηλεκτρικής Ενέργειας (ερωτώσα υπηρεσία), ως αδειοδοτούσα αρχή, χορήγησε την από 26-6-2023 (ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/ 68447/1297/ 26.6.2023) Βεβαίωση εξαίρεσης προσκόμισης εγγυητικής επιστολής, στην οποία αναφέρεται ότι «η εταιρεία «Ε. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» εξαιρείται από την υποχρέωση προσκόμισης Εγγυητικής Επιστολής του άρθρου 161 του ν.5037/2023 (ΦΕΚ Α' 78), υπό τον όρο ότι μέχρι τις 15-01-2024 θα έχει κοινοποιήσει στην Υπηρεσία (μας) στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η σύμβαση έχει εκτελεστεί ή παραμένει σε ισχύ, άλλως την 16η Ιανουαρίου 2024 θα εφαρμοστεί η παρ. 6 του άρθρου 161 του ν.5037/2023 και θα ανακληθούν η Προσφορά Σύνδεσης και οι οικείες άδειες και εγκρίσεις του σταθμού, σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη».

4. Ακολούθως, η εταιρεία με την από 1-11-2023 (ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/12771/2018/ 02.11.2023) επιστολή της, διαβίβασε στην ερωτώσα υπηρεσία την από 29-09-2023 τροποποίηση της ανωτέρω σύμβασης, η οποία στον υπ' αρ. 32.5 γενικό όρο της αναφέρει τα εξής (το πρωτότυπο κείμενο της σύμβασης είναι στην αγγλική γλώσσα, η δε απόδοσή του στα ελληνικά έγινε από την Υπηρεσία):

« 32.5 ΤΕΛΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ για ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΑΡΞΗΣ

32.5.1 Εάν η ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΑΡΞΗΣ βάσει της ΣΥΜΒΑΣΗΣ δεν έχει εκδοθεί έως και την 30η Σεπτεμβρίου 2023 («ΤΕΛΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ»), τότε οι ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ μπορούν αμοιβαία να συζητήσουν και να συμφωνήσουν να παρατείνουν την τελική ημερομηνία για την έκδοση της ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΑΡΞΗΣ.

32.5.2 Εάν η ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΑΡΞΗΣ στο πλαίσιο της ΣΥΜΒΑΣΗΣ δεν έχει εκδοθεί έως την ΤΕΛΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ και ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ δεν συμφωνούν στους όρους για μια μεταγενέστερη ΤΕΛΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ έως

και της 15ης Οκτωβρίου 2024, τότε η ΣΥΜΒΑΣΗ θα τερματιστεί αυτόματα χωρίς κόστος ή ευθύνη για κανένα ΜΕΡΟΣ, με ισχύ την αμέσως επόμενη ημέρα μετά τις 15 Οκτωβρίου 2024 ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ μπορούν να συμφωνήσουν γραπτώς, και ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ παραιτούνται δια της παρούσας από κάθε δικαίωμα αποζημίωσης του ενός από τον άλλο για οποιαδήποτε ζημία και αιτία σε σχέση με την εν λόγω αυτόματη λύση».

5. Εν όψει των ανωτέρω και ιδίως των όρων που διαλαμβάνονται στις προσκομισθείσες συμβάσεις της εταιρείας «Ε. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» ανέκυψε προβληματισμός στην ερωτώσα υπηρεσία εάν οι εν λόγω συμβάσεις πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 161 του ν.5037/2023 και, ως εκ τούτου, είναι δυνατή η χορήγηση Βεβαίωση εξαίρεσης προσκόμισης εγγυητικής επιστολής ή όχι. Στη δεύτερη περίπτωση, εάν, προκειμένου να διατηρηθεί σε ισχύ η άδεια της εταιρείας, είναι δυνατή η χορήγηση νέας προθεσμίας για την προσκόμιση εγγυητικής επιστολής. Κατόπιν τούτου υποβλήθηκαν τα ανωτέρω ερωτήματα.

Νομοθετικό πλαίσιο

6. Με το άρθρο 1 του ν. 4001/2011 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις» (Α'179), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του, προβλέπεται ότι:

« Άρθρο 1 – Σκοπός και πεδίο εφαρμογής

.....Οι δραστηριότητες της παραγωγής, αποθήκευσης, σωρευτικής εκπροσώπησης, προμήθειας, εμπορίας, μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και της παραγωγής, της προμήθειας, της αγοράς, της μεταφοράς, διανομής της αποθήκευσης, της υγροποίησης και της αεριοποίησης υγροποιημένου Φυσικού Αερίου εντός της ελληνικής επικράτειας ασκούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού. Οι δραστηριότητες αυτές είναι κοινής ωφέλειας και τελούν υπό την εποπτεία του κράτους.....».

7. Στο άρθρο 132 υπό το κεφάλαιο ΣΤ' «Παραγωγή, Προμήθεια και Οργάνωση της Αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας» του ίδιου ν. 4001/2011, όπως ισχύει σήμερα και μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 160 του ν.

5037/2023 (Α΄ 78) και την συνακόλουθη αντικατάσταση της παραγράφου 14 και την προσθήκη της παραγράφου 15, ορίζονται τα εξής:

« Άρθρο 132 - Άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας
(Άρθρο 8 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/944)

1. Η δραστηριότητα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας επιτρέπεται σε όσους έχει χορηγηθεί άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή έχουν νομίμως εξαιρεθεί από την υποχρέωση αυτή.

2. Με την επιφύλαξη των ειδικότερων διατάξεων για την παραγωγή από Α.Π.Ε., η άδεια για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας χορηγείται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον παρόντα νόμο και στον οικείο Κανονισμό Αδειών...

9. Η χορήγηση άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας δεν απαλλάσσει τον κάτοχο της από την υποχρέωση να λαμβάνει άλλες άδειες ή εγκρίσεις που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία, όπως οι άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας.....

14. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος δεν εκδίδονται νέες άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για εγκαταστάσεις με καύσιμο λιθάνθρακα, λιγνίτη, φυσικό αέριο ή πετρελαϊκά προϊόντα...

15. Οι υφιστάμενες άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για εγκαταστάσεις με καύσιμο λιθάνθρακα, λιγνίτη, φυσικό αέριο ή πετρελαϊκά προϊόντα για τις οποίες, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, έχει χορηγηθεί Προσφορά Σύνδεσης και δεν έχουν τεθεί σε λειτουργία ή δοκιμαστική λειτουργία, δύνανται έως την 30ή Ιουνίου 2023 να μετατραπούν σε άδειες αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας....».

8. Με το άρθρο 132 Α του ίδιου νόμου (4001/2011) ορίζεται ότι:

« Άρθρο 132 Α

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 132Δ, η Άδεια Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ορυκτά καύσιμα χορηγείται από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.), για χρονικό διάστημα έως και τριάντα πέντε (35) έτη για καύσιμο φυσικό αέριο και έως είκοσι (20) έτη για καύσιμο μαζούτ και για καύσιμο ντίζελ, κατόπιν υποβολής αίτησης και μπορεί να παραταθεί για ίσο χρόνο, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον παρόντα και στον Κανονισμό Αδειών, που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 135.....»

9. Στο άρθρο 3 του ν. 2244/1992 (Α'168) «Ρύθμιση θεμάτων ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και από συμβατικά καύσιμα και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του, προβλέπεται ότι:

« Άρθρο 3 : Άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας

Για την εγκατάσταση ή επέκταση σταθμού ηλεκτροπαραγωγής απαιτείται άδεια που χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου (σημ. η διάταξη αυτή έχει καταργηθεί κατά το μέρος που αφορά σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή από εφεδρικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής)...».

10. Επίσης, με το άρθρο 161 του ν.5037/2023 (Α'78) ορίζεται ότι:

« 1. Οι κάτοχοι αδειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με καύσιμο λιθάνθρακα, λιγνίτη, φυσικό αέριο ή πετρελαϊκά προϊόντα, στους οποίους έχει χορηγηθεί Προσφορά Σύνδεσης, συμπεριλαμβανομένων των κατόχων Αδειών Εγκατάστασης, έως την 30ή Ιουνίου 2023, προσκομίζουν στον αρμόδιο Διαχειριστή εγγυητική επιστολή με διάρκεια ισχύος τουλάχιστον δύο (2) έτη, η οποία ανανεώνεται προ της λήξης της, μέχρι την έκδοση Άδειας Λειτουργίας, προκειμένου να διατηρηθούν σε ισχύ η Προσφορά Σύνδεσης και οι οικείες άδειες και εγκρίσεις του σταθμού.

2. Από την υποχρέωση προσκόμισης της εγγυητικής επιστολής της παρ. 1 εξαιρούνται οι σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά, (Μ.Δ.Ν.), οι σταθμοί Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού - Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης, (Σ.Η.Θ.Υ.Α.) οι σταθμοί οι οποίοι, εντός του χρονικού διαστήματος της παρ. 1, έχουν υποβάλλει αίτηση για μετατροπή της Άδειας Παραγωγής σε άδεια αποθήκευσης, σύμφωνα με την παρ. 15 του άρθρου 132 του ν. 4001/2011 (Α' 179), καθώς και οι σταθμοί για τους οποίους οι κάτοχοί τους, εντός του χρονικού διαστήματος της παρ. 1, προσκομίζουν στην αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή, υπογεγραμμένες συμβάσεις προμήθειας του κύριου παραγωγικού ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού της επένδυσης. Στην περίπτωση προσκόμισης υπογεγραμμένων συμβάσεων, η αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή, χορηγεί στον ενδιαφερόμενο Βεβαίωση Εξαίρεσης Προσκόμισης Εγγυητικής Επιστολής, η οποία κοινοποιείται στον αρμόδιο Διαχειριστή. ....

3. Το ύψος της εγγυητικής επιστολής ορίζεται σε δέκα χιλιάδες ευρώ ανά μεγαβάτ (10.000€/MW)...

6. Σε περίπτωση μη προσκόμισης της εγγυητικής επιστολής, εντός της προθεσμίας της παρ. 1, με την επιφύλαξη της παρ. 2, παύει αυτοδικαίως η ισχύς της Προσφοράς Σύνδεσης, καθώς και η ισχύς της Άδειας Παραγωγής και γενικότερα όλων των αδειών και εγκρίσεων που έχουν χορηγηθεί για τον εν λόγω σταθμό.

7. Εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ο αρμόδιος Διαχειριστής αναρτά στην ιστοσελίδα του το υπόδειγμα της εγγυητικής επιστολής.

8. Η ως άνω υποχρέωση προσκόμισης εγγυητικής επιστολής τίθεται και στους κατόχους αδειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με καύσιμο λιθάνθρακα, λιγνίτη, φυσικό αέριο ή πετρελαϊκά προϊόντα, κατά την υποβολή αίτησης στον αρμόδιο Διαχειριστή για χορήγηση Προσφοράς Σύνδεσης....».

11. Στα άρθρα 173, 200 και 201 του Αστικού Κώδικα ορίζεται ότι:

« Άρθρο 173 - Ερμηνεία της δήλωσης

Κατά τη ερμηνεία της δήλωσης βουλήσεως αναζητείται η αληθινή βούληση χωρίς προσήλωση στις λέξεις.

Άρθρο 200 - Ερμηνεία συμβάσεων

Οι συμβάσεις ερμηνεύονται όπως απαιτεί η καλή πίστη, αφού ληφθούν υπόψη και τα συναλλακτικά ήθη.

Άρθρο 201 - Αίρεση αναβλητική

Αν με τη δικαιοπραξία τα αποτελέσματα της εξαρτήθηκαν από γεγονός μελλοντικό και αβέβαιο (αίρεση αναβλητική) τα αποτελέσματα αυτά επέρχονται μόλις συμβεί το γεγονός (πλήρωση της αίρεσης)».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις ανωτέρω διατάξεις αυτοτελώς ερμηνευόμενες και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα :

12. Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας αποτελεί δραστηριότητα κοινής ωφελείας και επιτρέπεται μετά από σχετική άδεια, η οποία βάσει του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου χορηγείται από την ρυθμιστική αρχή ενέργειας

(ΠΑΕΕΥ). Η άδεια παραγωγής, η οποία συνδέεται με τη σκοπιμότητα του έργου και χορηγείται βάσει κριτηρίων κυρίως οικονομικής και τεχνικής φύσης (ΣΤΕ 656/2017, 4555/2011), εντάσσεται στη διαδικασία εγκατάστασης, κατασκευής και λειτουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίοι θεωρούνται ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις (ΣΤΕ 285/2021, 276/2016, 1418/2015, 3572/2014 κλπ).

13. Η τεχνική αδειοδότηση ενός σταθμού ηλεκτροπαραγωγής από συμβατικά καύσιμα συμπληρώνεται με την έκδοση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σύμφωνα με τις προβλέψεις της ειδικής νομοθεσίας περί ίδρυσης και λειτουργίας μηχανολογικών εγκαταστάσεων (ΣΤΕ 285/2021, 2319/2016 κλπ), η δε προγενέστερη άδεια παραγωγής αποτελεί *conditio sine qua non* για την έκδοση των επομένων αδειών και την ολοκλήρωση της αδειοδότησης (ΣΤΕ 2152/2018, 2319/2016). Επισημαίνεται ότι η έλλειψη ή η λήξη της ισχύος της άδειας παραγωγής συνεπάγεται, άνευ ετέρου, την απώλεια του νομίμου ερείσματος της άδειας εγκατάστασης (ΣΤΕ 2152/2018, 656/2017, 2319/2016).

14. Τέλος, για τη διάθεση της παραγόμενης ενέργειας στο εθνικό σύστημα μεταφοράς ο παραγωγός συνάπτει σύμβαση σύνδεσης με τον Διαχειριστή του συστήματος, σύμφωνα με την οποία δεσμεύει την απαιτούμενη χωρητικότητα για την έγχυση της ενέργειας, κατά τα οριζόμενα στους Κώδικες Διαχείρισης Δικτύων¹.

15. Στη σύγχρονη εποχή της ενεργειακής μετάβασης, η απολιγνιτοποίηση της χώρας αποτελεί εμβληματικό στόχο της νέας κυβερνητικής στρατηγικής. Η προώθηση ωστόσο των εγκαταστάσεων φυσικού αερίου αποτελεί βασική επιδίωξη ως ένα ενδιάμεσο βήμα σε μια πορεία μείωσης των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου, καθώς πρόκειται για μορφή ενέργειας που συνεπάγεται χαμηλότερο ενεργειακό κόστος σε σχέση με άλλες συμβατικές τεχνολογίες και η διευρυμένη χρήση του τείνει να αντικαταστήσει μέρος της κατανάλωσης των πετρελαϊκών προϊόντων².

16. Στο πλαίσιο αυτό, δεν χορηγούνται πλέον νέες άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με καύσιμο λιθάνθρακα, λιγνίτη, φυσικό αέριο ή

---

¹ Βλ και άρθρα 96 παρ.2 περ.γ', 109 και 130 παρ.2α ν.4001/2011.

² Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενέργεια και το Κλίμα (Β'4893/2019).

πετρελαϊκά προϊόντα. Εν τούτοις και με δεδομένο ότι η επίμαχη ρύθμιση του άρθρου 161 του ν. 5037/2023 ουσιαστικά αναφέρεται σε εγκαταστάσεις φυσικού αερίου, το οποίο κατά την παρούσα φάση ως ενδιάμεσο καύσιμο κρίνεται αναγκαίο για την ευστάθεια του συστήματος, προκειμένου να διασφαλισθεί η υλοποίηση των απαιτούμενων επενδύσεων σε εγκαταστάσεις αερίου, προβλέφθηκε η υποχρέωση των κατόχων αδειών ηλεκτροπαραγωγής με συμβατικά καύσιμα, που συνοδεύονται από προσφορά σύνδεσης στο σύστημα μεταφοράς, να προσκομίσουν έως την 30^η Ιουνίου 2023 εγγυητική επιστολή διάρκειας δύο ετών που θα ανανεώνεται μέχρι την έκδοση της άδειας λειτουργίας του σταθμού. Εάν δεν τηρηθεί η ως άνω υποχρέωση και δεν προσκομισθεί η εγγυητική επιστολή μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, επέρχεται αυτοδίκαιη παύση της ισχύος της προσφοράς σύνδεσης και της άδειας παραγωγής, καθώς και όλων των αδειών που έχουν χορηγηθεί για τον συγκεκριμένο σταθμό ηλεκτροπαραγωγής.

17. Όπως ειδικότερα αναφέρεται στο κείμενο της Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης (Α.ΣΥ.Ρ.) που συνοδεύει τον νόμο 5037/23, ο σκοπός των προαναφερόμενων ρυθμίσεων περιγράφεται ως ακολούθως:

«Με την προτεινόμενη διάταξη οι κάτοχοι Αδειών Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με καύσιμο λιθάνθρακα ή λιγνίτη, φυσικό αέριο ή πετρελαϊκά προϊόντα στους οποίους έχει εκδοθεί Προσφορά Σύνδεσης, συμπεριλαμβανομένων των κατόχων Αδειών Εγκατάστασης, υποχρεούνται να προσκομίσουν εγγυητική επιστολή, προκειμένου να διατηρηθεί σε ισχύ η Προσφορά Σύνδεσης και οι οικείες άδειες και εγκρίσεις του σταθμού.

Με τον τρόπο αυτό οι επενδύσεις σε σταθμούς συμβατικών καυσίμων περιορίζονται σε όσες είναι ώριμες και σε αυτές που έχουν τα οικονομικά εχέγγυα να υλοποιηθούν ενώ διασφαλίζεται η μείωση της διείσδυσης των συμβατικών καυσίμων στο ενεργειακό μείγμα.»

18. Από την ανωτέρω υποχρέωση εξαιρούνται οι συμβατικοί παραγωγοί που θα προσκομίσουν σύμβαση προμήθειας ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού για τον σταθμό τους. Στην περίπτωση αυτή, η επένδυση θεωρείται βέβαιη και η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας χορηγεί Βεβαίωση Εξαίρεσης προσκόμισης εγγυητικής επιστολής, που στη συνέχεια κοινοποιείται στον αρμόδιο Διαχειριστή. Ως εκ τούτου, η προσκομιζόμενη σύμβαση προμήθειας απαιτείται να είναι σαφής και

ανεπιφύλακτη ως προς τους ορισμούς της και να αποδεικνύει ipso facto την πώληση του εξοπλισμού που θα χρησιμοποιηθεί.

19. Αίρεση καλείται ο όρος που τίθεται σε δικαιοπραξία, σύμφωνα με τον οποίο η ενέργεια της δικαιοπραξίας εξαρτάται από γεγονός μελλοντικό και αβέβαιο (Α. Γεωργιάδης, Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, Π. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα 2019, παρ. 44, σελ. 564, ΑΠ 178/2012, Δημοσίευση ΝΟΜΟΣ). Αποτελεί ζήτημα ερμηνείας της σύμβασης αν αυτή έχει συναφθεί υπό αίρεση και ποιά τα αποτελέσματα από την πλήρωση της αίρεσης αυτής. Η αίρεση συνήθως διατυπώνεται ρητά, εκφραζόμενη άλλοτε με τη λέξη «εάν» άλλοτε με τη φράση «υπό τον όρο» ή άλλη παρόμοια φράση. Δεν αποκλείεται, όμως, να συνάγεται από το περιεχόμενο της δικαιοπραξίας και τα συνοδεύοντα αυτήν περιστατικά, κατά τους κανόνες ερμηνείας των δικαιοπραξιών. Δηλαδή, εφαρμόζονται οι ΑΚ 173 και 200 σε κάθε περίπτωση, κατά την οποία υπάρχει ατέλεια ή κενό στην ερμηνευόμενη σύμβαση ή γεννάται αμφιβολία ως προς τη δηλωθείσα βούληση των μερών (Εφ Αθηνών 2534/2015, ΧΡΙΔ 2016, σελ. 265).

20. Αναβλητική είναι η αίρεση βάσει της οποίας η ενέργεια αναβάλλεται έως το χρονικό σημείο που θα συμβεί και εφόσον συμβεί το μελλοντικό γεγονός από το οποίο εξαρτήθηκε (ΑΠ 1503/2008, ΝΟΒ 2009, σελ. 430, 587, Ελλ. Δ/νη 2008, σελ. 1397, ΧΡΙΔ 2009, σελ. 414). Εάν ήρτηται αναβλητική αίρεση, δεν επέρχονται πριν από την πλήρωσή της τα αποτελέσματα της δικαιοπραξίας (Α. Γεωργιάδης, ο.π., παρ. 44, σελ. 570), δηλαδή η δικαιοπραξία καθίσταται ενεργός με την πλήρωση της αναβλητικής αίρεσης (ΑΠ 178/2012, ο.π.). Σε περίπτωση, όμως, που η αναβλητική αίρεση ματαιωθεί, η δικαιοπραξία θεωρείται ότι δεν έγινε ποτέ και αίρεται κάθε δικαίωμα προσδοκίας από την αίρεση (ΑΠ 1425/2019, ΧΡΙΔ 2021, σελ. 272, με σημείωμα Ε.Ι. Μαργαρίτη).

21. Εξουσιαστική είναι η αίρεση της οποίας η πλήρωση εξαρτάται από την συμπεριφορά που θα τηρήσει το ένα μέρος (*condicio si voluerim*) και είναι έγκυρη αν δεν έρχεται σε αντίθεση με τα χρηστά ήθη (ΑΠ 64/2022, Δημοσίευση ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 637/2003, ΝΟΒ 2004, σελ. 31). Στην περίπτωση αυτή υπάρχει αβεβαιότητα ως προς την ύπαρξη υποχρέωσης για ορισμένη παροχή, καθόσον αυτή εξαρτάται από γεγονός μέλλον και αβέβαιο (Εφ Αθηνών 2534/2015, ο.π.).

22. Στην εξεταζόμενη υπόθεση, η εταιρεία με την επωνυμία «Ε. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» προσκόμισε αρχικά την από 26-6-2023 σύμβαση προμήθειας (α΄ σύμβαση) και στη συνέχεια την από 29-9-2023 τροποποιητική (β΄ σύμβαση) από το κείμενο των οποίων προκύπτει με σαφήνεια ότι η έναρξη ισχύος της σύμβασης τελεί υπό την προϋπόθεση της προηγούμενης ειδοποίησης του προμηθευτή από την ανωτέρω αγοράστρια εταιρεία, ότι τα μέρη έχουν το δικαίωμα να συμφωνήσουν μεταγενέστερη ημερομηνία έναρξης και ότι σε περίπτωση ασυμφωνίας, ως προς το σημείο έναρξης της σύμβασης, αρχικά μέχρι 15-1-2024 (α΄ σύμβαση) και στη συνέχεια μέχρι 15-10-2014 (β΄ σύμβαση), η σύμβαση θα τερματίζεται αυτόματα.

23. Με το ανωτέρω περιεχόμενο οι προσκομισθείσες συμβάσεις, όπως ερμηνεύονται, λαμβανομένων υπ΄ όψη των αρχών της καλής πίστης και των συναλλακτικών ηθών, δεν αναπτύσσουν άμεσα τα αποτελέσματά τους αλλά τελούν υπό την εξουσιαστική αναβλητική αίρεση της προηγούμενης ειδοποίησης του προμηθευτή από την αγοράστρια και της συνακόλουθης συμφωνίας των μερών ως προς την ημερομηνία έναρξης ισχύος της σύμβασης. Ειδικότερα, από τους ανωτέρω τεθέντες όρους, προκύπτει αφενός μεν ότι η έναρξη ισχύος της σύμβασης και περαιτέρω η εκτέλεση της προμήθειας την οποία αφορά εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της αγοράστριας, η οποία είναι ελεύθερη να αποφασίσει εάν και πότε θα αρχίσει η ισχύς και η εκτέλεση της σύμβασης προμήθειας ή να διαπραγματευθεί εκ νέου το περιεχόμενο και τους όρους αυτής, αφετέρου δε ότι μετά από το οριζόμενο σε κάθε σύμβαση χρονικό σημείο, η ασυμφωνία ως προς το χρονικό σημείο έναρξης ισχύος της σύμβασης συνεπάγεται αυτοδίκαιη λύση αυτής.

24. Υπό τα δεδομένα αυτά, οι εν λόγω συμβάσεις τελούν σε στάδιο εκκρεμότητας, καθώς δεν εμπεριέχουν συμφωνία των μερών ως προς την απαιτούμενη από την κρίσιμη διάταξη προμήθεια του κύριου παραγωγικού ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και, συνεπώς, δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα ούτε δημιουργούν υποχρεώσεις για τα μέρη, με αποτέλεσμα να είναι όλως αβέβαιο και ασαφές εάν θα πραγματοποιηθεί η συγκεκριμένη προμήθεια και, κατ' επέκταση, εάν πρόκειται να υλοποιηθεί η εγκατάσταση σταθμού ηλεκτρικής ενέργειας.

25. Συνεπώς, εν όψει των αμφιβολιών που δημιουργούνται ως προς την πραγματοποίηση της επένδυσης και δεδομένου του σκοπού που εξυπηρετεί η μεταβατική ρύθμιση του άρθρου 161 του ν. 5037/23, η οποία εντάσσεται στο πλέγμα των εγγυήσεων για την υλοποίηση των αναγκών για την ενεργειακή ασφάλεια επενδύσεων σε συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής (φυσικού αερίου), οι προμνημονευθείσες συμβάσεις, αρχική και τροποποιητική, από τις οποίες δεν προκύπτει με σαφήνεια η προμήθεια του αναγκαίου για την εγκατάσταση ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, δεν ικανοποιούν την από την παραπάνω διάταξη (άρθρο 161 παρ.2 ν. 5037/2023) απαίτηση για σύμβαση προμήθειας του κύριου παραγωγικού ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού της επένδυσης, ώστε να διατηρηθεί σε ισχύ η άδεια παραγωγής που κατέχει η εταιρεία με την επωνυμία «Ε. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ».

26. Ακολούθως και με δεδομένη την κατηγορηματική διατύπωση των διατάξεων του άρθρου 161, στο οποίο τίθεται ως καταληκτική ημερομηνία για την προσκόμιση εγγυητικής επιστολής ή σύμβασης προμήθειας του κύριου παραγωγικού ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού η 30^η Ιουνίου 2023 (παρ.1), παρέλκει η εξέταση του δεύτερου ερωτήματος, καθώς δεν είναι πλέον δυνατή η εφαρμογή του ανωτέρω άρθρου.

Απάντηση

27. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') επί των τεθέντων ερωτημάτων ***γνωμοδοτεί ομόφωνα*** ως εξής:

A. Η από 29-9-2023 τροποποιητική σύμβαση προμήθειας που προσκόμισε η εταιρεία «Ε. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» δεν αποδεικνύει την απαιτούμενη από την παράγραφο 2 του άρθρου 161 του ν. 5037/23 σύμβαση προμήθειας του κύριου παραγωγικού ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού της επένδυσης και

B. Εν όψει της παρέλευσης της τιθέμενης στην παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου 161 του ν. 5037/2023 προθεσμίας παρέλκει η εξέταση του δεύτερου ερωτήματος.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 26-4-2024

Η Πρόεδρος

Η εισηγήτρια

**Βασιλική Πανταζή
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ**

**Κωνσταντίνα Νασοπούλου
Νομική Σύμβουλος του Κράτους**